

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОСТІ БІЗНЕСУ

©2024 ГОВСЄЄВ Д. Д.

УДК 658:004
JEL Classification: L21; M20; O20

Говсєєв Д. Д.

Науково-методичний підхід до діагностики економічної стійкості підприємств в умовах інноваційності бізнесу

Зазначено, що сучасний бізнес функціонує у динамічному середовищі, де технологічні інновації та глобалізація створюють як нові можливості, так і значні виклики. Економічна стійкість підприємства в таких умовах стає ключовим фактором успіху. Метою статті є розробка методичного підходу щодо діагностики економічної стійкості підприємств в умовах інноваційності бізнесу. Обґрунтовано, що економічна стійкість підприємства формується як результат синергії комплексу взаємопов'язаних її складових, серед яких вирізняються технологічний рівень, фінансово-економічний стан, кадровий потенціал та ефективність організаційно-економічних процесів. Вплив кожної зі складових на загальний рівень економічної стійкості підприємства визначає довгострокову перспективу розвитку підприємства в умовах інноваційності бізнесу. Запропоновано у межах загальної зони економічної стійкості в умовах інноваційності бізнесу виділити чотириступеневий рівень її визначення: високий, середній, низький, критичний рівень економічної стійкості. Між цими рівнями формуються певні взаємопроникні пограничні зони, які переходять одна в одну. Удосконалено науково-методичний підхід діагностики економічної стійкості підприємств в умовах інноваційності бізнесу шляхом використання математичних методів: метод головних компонент (МГК) для визначення вагових коефіцієнтів показників, що характеризують складові економічної стійкості, кваліметричного прогнозування для оцінювання впливу кожної складової економічної стійкості на інтегральний показник, що дає можливість розробити заходи щодо підвищення кожної складової та загальної економічної стійкості підприємства.

Ключові слова: методичний підхід, економічна стійкість, інноваційність, метод головних компонент, кваліметричне прогнозування.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-4-183-191>

Рис.: 4. Формул.: 1. Бібл.: 19.

Говсєєв Дмитро Дмитрович – аспірант кафедри економіки повітряного транспорту, Державний університет «Київський авіаційний інститут» (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: hovsieiev@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3824-1996>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58190752900>

UDC 658:004
JEL Classification: L21; M20; O20

Hovsieiev D. D. A Scientific and Methodical Approach to Diagnosing the Economic Sustainability of Enterprises in the Context of Business Innovativeness

It is noted that modern business operates in a dynamic environment, where technological innovations and globalization create both new opportunities and significant challenges. The economic sustainability of the enterprise in such conditions becomes a key factor of success. The article is aimed at developing a methodical approach to diagnosing the economic sustainability of enterprises in the context of business innovativeness. It is substantiated that the economic sustainability of an enterprise is formed as a result of the synergy of a complex of its interrelated components, among which the technological level, financial and economic condition, human resources and efficiency of organizational and economic processes are distinguished. The influence of each of the components on the overall level of economic sustainability of the enterprise determines the long-term development perspective of the enterprise in the context of business innovativeness. It is proposed to allocate a four-stage level of its definition within the general zone of economic sustainability in the context of business innovativeness, consisting of high, medium, low, and critical stages of the level of economic sustainability. Between these stages, certain interpenetrating boundary zones are formed, which pass into each other. The scientific and methodical approach to diagnosing the economic sustainability of enterprises in the context of business innovativeness has been improved through the use of mathematical methods: the method of main components (MNE) to determine the weighting coefficients of indicators that characterize the components of economic sustainability, qualimetric forecasting to assess the impact of each component of economic sustainability on the integral indicator, which makes it possible to develop measures to increase each component and the overall economic sustainability of the enterprise.

Keywords: methodical approach, economic sustainability, innovativeness, method of main components, qualimetric forecasting.

Fig.: 4. Formulae: 1. Bibl.: 19.

Hovsieiev Dmytro D. – Postgraduate Student of the Department of Economics of Air Transport, State University "Kyiv Aviation Institute" (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: hovsieiev@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3824-1996>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58190752900>

Вступ. Сучасний бізнес функціонує в динамічному середовищі, де технологічні інновації та глобалізація створюють як нові можливості, так і значні виклики. Економічна стійкість підприємства в таких умовах стає ключовим фактором успіху. Здатність підприємства адаптуватися до змін, впроваджувати інновації та ефективно конкурувати на ринку визначає його довготривале виживання та розвиток.

Поняття «економічна стійкість підприємства», методи її діагностики досліджувалися в роботах багатьох учених. Так, Яковенко С. А., Власенко Т. Ю. [12] розглянули сутність економічної стійкості підприємства, узагальнили наявні підходи до розуміння цього поняття, окреслено принципи управління економічною стійкістю підприємства. В статті [13] Ястремська О. М., Ястремська О. О. продовжують розкривати сутність економічної стійкості, виділено її основні складові. Сабадаш Л. О. [9] продовжує тему щодо уточнення змістовної сутності економічної стійкості підприємства в сучасних умовах.

Скриньковський Р. М., Максимчук Я. С., Харук К. Б. [10] сформулювали систему діагностики економічної стійкості підприємства, визначили основні бізнес-індикаторами її діагностики, обґрунтували, що вагому роль у контексті забезпечення стійкості динамічної рівноваги, функціонування і розвитку підприємства відіграють інформація та комунікації. Малярєць Л. М., Смолякова О. М. [5] продовжують досліджувати економічну стійкість підприємства та пропонують оптимізацію значень її показників. Автори Пілецька С. Т. [6], Бірбіренко С. С., Орлов В. М., Мокруха Н. М. [4] особу увагу приділяють антикризовому управлінню як інструменту забезпечення економічної стійкості підприємства та взаємозв'язку з економічним потенціалом [7], а також через фінансову спроможність Piletska S., Arefiev S. [19].

З позиції урахування факторів зовнішнього середовища Ареф'єв С. О. [1] розглядає необхідність діагностики як діяльності підприємства, так і економічної стійкості; Khanin, S.; Dergaliuk, M.; Arefieva, O. – розглядає необхідність діагностики на підставі формування ефективного організаційно-економічного механізму забезпечення сталості на основі потенціалу; Murashko, M., Nusinova O. [16] – розглядає необхідність діагностики задля мотивації підвищення інвестиційної активності підприємства [17].

Особливу увагу автори [2] приділили формуванню організаційно-економічного механізму підвищення економічної стійкості підприємства в питаннях управління об'єктами інтелектуальної власності, що є актуальним в умовах інноваційного бізнесу.

Проте методичне забезпечення щодо кількісного визначення рівня економічної стійкості переважно зосереджується на розрахунках значень фінансових показників, у той час як економічну стійкість забезпечують не тільки фінансові, а й інші види економічних ресурсів, не враховується умови ведення інноваційного бізнесу. У цьому зв'язку необхідно уточнити склад показників економічної стійкості підприємства та з використанням економіко-математичних методів розрахувати інтегральний показник її оцінки в умовах інноваційності бізнесу.

Метою статті є розробка методичного підходу щодо діагностики економічної стійкості підприємств в умовах інноваційності бізнесу.

Викладення основного матеріалу. Для комплексного дослідження факторів, що впливають на економічну стійкість підприємства, пропонується застосувати систему збалансованих показників (СЗП), розроблену відомими американськими вченими Капланом Р. і Нортоном Д.

Використання збалансованої системи показників дає можливість розв'язати такі завдання: оцінити економічну стійкість; встановити систему цілей, направлених на забезпечення економічної стійкості; здійснювати контроль за досягненням даних цілей. В основу збалансованої системи показників, як зазначають Каплан Р. і Нортон Д., покладено чотири компоненти, що «дають можливість досягти балансу між довгостроковими і короткостроковими цілями, між бажаними результатами і чинниками їх досягнення, а також між жорсткими об'єктивними критеріями і м'якшими суб'єктивними показниками» [15].

Економічна стійкість підприємства формується як результат синергії комплексу взаємопов'язаних її складових, серед яких вирізняються технологічний рівень, фінансово-економічний стан, кадровий потенціал та ефективність організаційно-економічних процесів. Вплив кожної зі складових на загальний рівень економічної стійкості підприємства визначає довгострокову перспективу розвитку підприємства в умовах інноваційності бізнесу. Це «включає інновації, інформатизацію та етапи формування вхідної інформації для прийняття рішень, які виникають у відповідь на сучасні потреби в ресурсах, реалізуються за допомогою сучасних заходів і засобів інформатизації та забезпечують збереження ресурсів шляхом їх переробки, на основі інформатизації» [18, с. 4].

При оцінюванні фінансово-економічної складової економічної стійкості підприємства необхідно враховувати, якщо підприємство має досить велику частку позикових коштів, а фінансовий ризик, пов'язаний з підприємством, досить високий, необхідно при аналізі фінансово-економічного стану використовувати коефіцієнти, які дають змогу контролювати незалежність від зовнішніх джерел, оскільки високі відсотки по кредитах і невчасні розрахунки з контрагентами можуть привести до банкрутства, а також підвищення фінансового ризику, зниження гарантій погашення підприємством своїх зобов'язань, дає можливість контролювати фінансову стійкість підприємства з точки зору ефективності вкладення власних та залучених коштів в підприємство, що особливо важливо для підприємств, які часто потребують значних інвестицій для розвитку.

Коефіцієнти ліквідності слід розглядати комплексно, а саме найважливішими є коефіцієнт поточної ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності, які дають змогу визначити чи є у підприємства на момент проведення аналізу кошти для своєчасного розрахунку зі своїми контрагентами. Коефіцієнти ліквідності і фінансової стійкості повинні мати стійку тенденцію зростання.

Особливу увагу необхідно приділяти показникам, що дають можливість оцінити інвестиційну привабливість, оскільки з фінансової точки зору інвестиційна привабливість дає можливість залучати додаткові фінансові ресурси шляхом визначення певних інвестиційних умов, що впливають на переваги інвестора при виборі об'єктів інвесту-

вання, їх перспективи розвитку, обсягів надання послуг, ефективності використання активів.

Показники ефективності діяльності працюють у режимі масштабування та вдосконалення наданих послуг та визначаються прибутковістю. Розроблені заходи, які є підсумком аналізу показників фінансово-економічної складової економічної стійкості підприємства, мають бути спрямовані на збільшення фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності, ефективності функціонування, інвестиційної привабливості, зменшення негативного впливу зовнішнього середовища в умовах інноваційності бізнесу.

Ключовий фактор довгострокового розвитку підприємства визначається можливістю поєднання економічного розвитку з соціальною та корпоративною відповідальністю, оскільки підвищується конкурентоспроможність в умовах інноваційності бізнесу. Проте в умовах посилення як зовнішньої, так і внутрішньої нестабільності функціонування підприємств необхідною умовою їх виживання та розвитку стають правильно обрані стратегічні орієнтири та стратегія управління здатні забезпечити сталий розвиток підприємства» [11, с. 483].

Виробничо-технологічна складова економічної стійкості підприємства є ключовим фактором, який безпосередньо впливає на здатність підприємства адаптуватися до змін ринку та досягати успіху в умовах посилення конкуренції, особливо актуальним це питання стає в контексті інноваційного бізнесу, де швидкість змін і вимоги до якості продукції та послуг постійно зростають. «В умовах неотехнологічного відновлення система матеріально-технічного забезпечення повинна відповідати тенденціям інноваційного розвитку. Особливості модернізації та інноваційного розвитку матеріально-технічного забезпечення підприємств розглядають в органічному поєднанні таких основних елементів, як виробничі технології, оборотні засоби та основні засоби» [14, с. 116].

Виробничо-технологічні процеси підприємства визначають процеси, які трансформують нематеріальні та матеріальні активи в фінансові результати, тобто визначає, якими способами слід реалізовувати заходи щодо забезпечення економічної стійкості підприємства. Основою виробничо-технологічної складової є ефективні інвестиційні процеси та процеси управління виробництвом, які направлені на розробку і просування нових послуг, що сприяє завоюванню нових сегментів споживчого ринку і полягає у вивченні потреб клієнтів у нових послугах; розробці нових послуг та їх просуванні на ринок. Виробничо-технологічні процеси повинні бути організовані таким чином, щоб забезпечити ефективне використання інвестицій і швидку окупність.

Кадрова складова характеризує ефективність управління трудовими ресурсами, організацією праці і може бути джерелом зниження економічної стійкості підприємства. Основними напрямками забезпечення високого рівня кадрової складової задоволеність співробітника своєю роботою, збереження кадрової бази, ефективність роботи співробітника та компетенції працівників підприємства, оскільки знання, навички і уміння особливо важливі при комплексному забезпечення економічної стійкості під-

приємства. «Забезпечення трудовими ресурсами бізнес-процесів на підприємстві полягає у плануванні трудових ресурсів і повинно здійснюватися відповідно до стратегічних і тактичних завдань та виконуваних робіт на всіх етапах бізнес-процесів, відповідно до нормативів завантаження трудових потенційних ресурсів» [8, с. 281]. Без мотивації кваліфіковані співробітники не можуть зробити вагомий внесок в успіх підприємства, що знижує його економічну стійкість. Відповідність компетенції і технологій не буде повною, якщо керівники не врахують потребу у розвитку персоналу, тобто здатність його об'єднати та підтримати необхідний процес змін для реалізації довгострокових планів. «В систему безперервного навчання персоналу відносять рівень освіти та його підвищення, різноманітні курси й заходи, результатом яких є зростання знань та вмінь працівників протягом всього життєвого циклу випуску продукції інноваційного підприємства» [3, с. 160]. Здатність контролювати контекст особистих цілей є одним із найважливіших факторів успіху та забезпечує кадрову складову економічної стійкості підприємства в умовах інноваційності бізнес-процесів.

Визначені й обґрунтовані основні показники за кожним напрямком забезпечення економічної стійкості підприємства дають підстави проводити аналіз та визначати негативні тенденції за окремими напрямками діяльності підприємства, розробляти відповідні заходи щодо її підвищення в умовах інноваційності бізнесу.

Джерелом зниження економічної стійкості може бути неефективна організаційно-економічна політика підприємства, яка характеризує організаційно-економічну складову і багато в чому визначається інформаційними технологіями та станом споживчої бази, сегментом ринку та напрямками взаємодії зі суспільством, в якому конкурує підприємство, а також результатом діяльності у цільовому сегменті ринку. Інформаційні технології дають можливість своєчасно надавати необхідну інформацію, яка є основою глибокого аналізу даних, причин їх зміни, сприяють зниженню витрат на процеси взаємодії з постачальниками і клієнтами, що позитивно впливає на зниження собівартості та підвищення конкурентоздатності підприємства.

Для оцінки організаційно-економічної складової підприємства доцільно використовувати показники, які характеризують формування та використання інформаційних ресурсів, цільові сегменти споживчого ринку, в яких конкурує підприємство, і показники результатів його діяльності.

У межах загальної зони економічної стійкості в умовах інноваційності бізнесу пропонується виділити чотири-ступеневий рівень її визначення (рис. 1): високий рівень економічної стійкості ↔ середній рівень економічної стійкості ↔ низький рівень економічної стійкості ↔ критичний рівень економічної стійкості. Між цими рівнями формуються певні взаємопроникні пограничні зони, які переходять одна в одну.

Для визначення організаційно-економічної складової підприємства пропонується оцінювати динаміку збереження клієнтської бази, яка характеризує ступінь задоволеності клієнтів якістю наданих послуг, динаміку частки підприємства на відповідному ринку з погляду обсягу на-

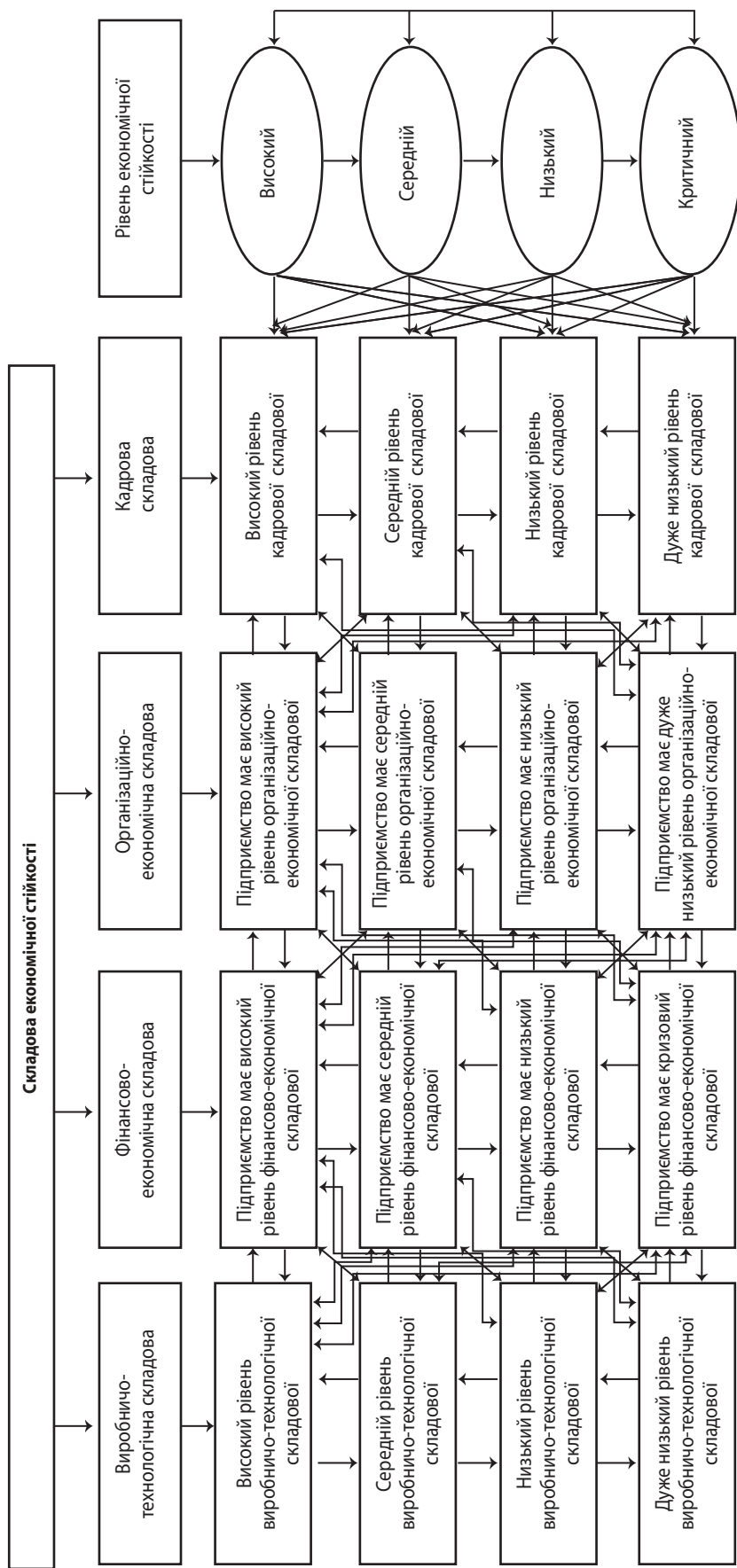

Рис. 1. Взаємодія складових економічної стійкості підприємства та її рівнів при здійсненні діагностики

Джерело: укладено автором

даних послуг, прибутковість наданих послуг клієнтам підприємства, ступінь забезпеченості сучасними програмами співробітників підприємства та ін.

Отже, управління підприємствами транспортної галузі в умовах інноваційності бізнесу актуалізує необхідність удосконалення методичного підходу щодо оцінки рівня економічної стійкості підприємства, який наведено на рис. 2. Резервом підвищення економічної стійкості підприємств виступає системна взаємодія його структурних складових.

Слід зазначити, що оцінка економічної стійкості пов'язана із визначенням її основної мети, яка повинна відображати інтереси підприємства. В умовах інноваційності бізнесу можуть бути обрані пріоритетні цілі, деталізація яких має здійснюватися у конкретних завданнях.

Алгоритм процесу оцінки економічної стійкості підприємств складається з таких етапів (рис. 3): визначення кількісних та якісних характеристик економічної стій-

кості підприємств, що дозволяє визначити особливості стану досліджуваних підприємств, їх внутрішні взаємозалежності та кількісний вплив на економічну стійкість підприємств; визначення критеріїв, які використовуються для якісної та кількісної оцінки структурних складових економічної стійкості підприємств транспортної галузі; розподіл показників відповідно до критеріїв оцінки економічної стійкості; розподіл показників за структурними складовими економічної стійкості підприємства, а саме виробничо-технологічна, фінансово-економічна, кадрова, організаційно-економічна; формування агрегованих індикаторів, що включають мінімальний набір показників за напрямками оцінки; інтерпретація результатів оцінки, перевірка та коригування показників, що дає можливість розробити заходи щодо підвищення кожної складової та загальної економічної стійкості підприємства.

Формування сукупності показників, що характеризують рівень економічної стійкості підприємства, є одним із

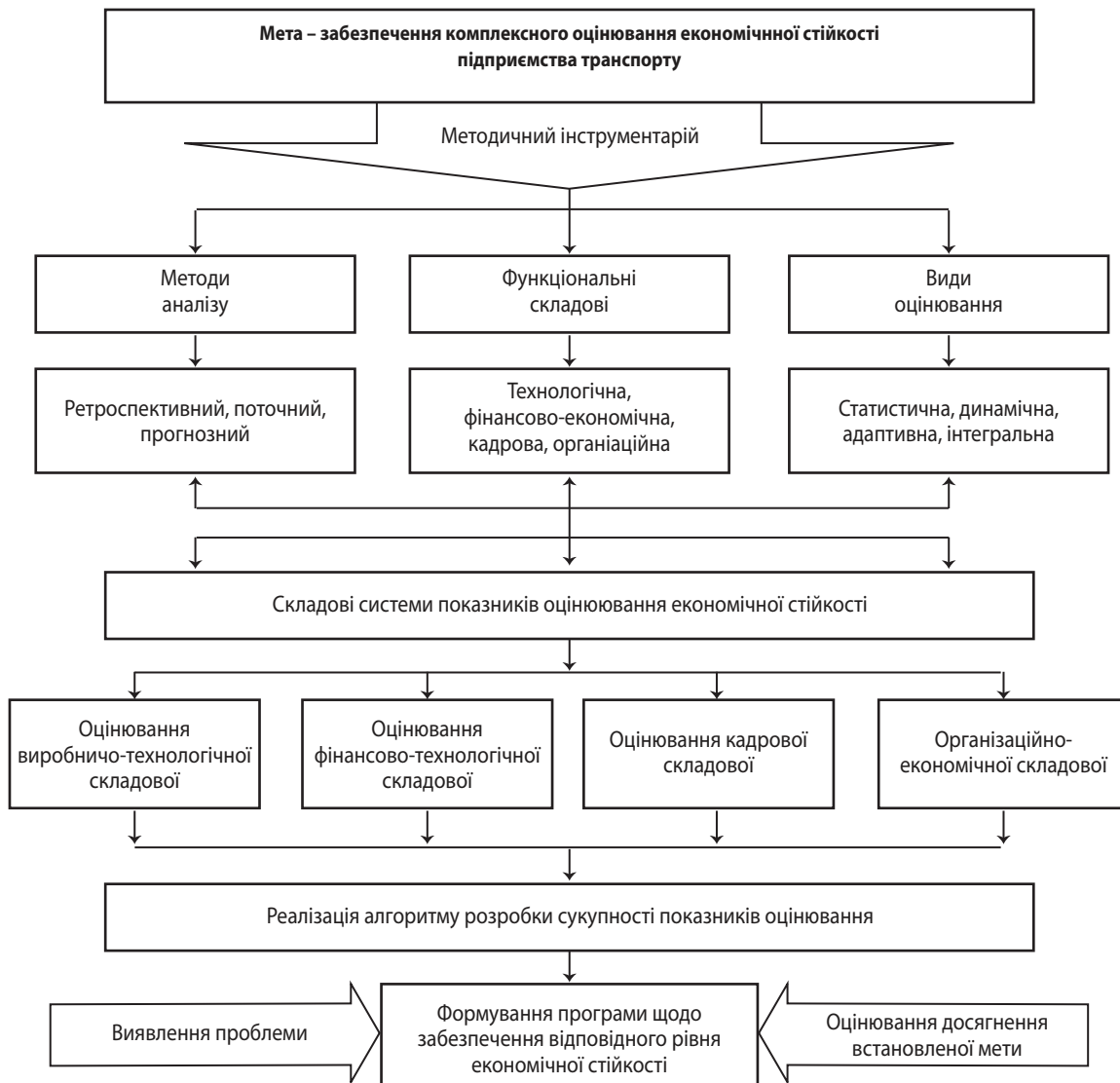

Рис. 2. Науково-методичний підхід щодо комплексної оцінки економічної стійкості підприємств автотранспортної галузі в умовах інноваційності бізнесу

Джерело: укладено автором

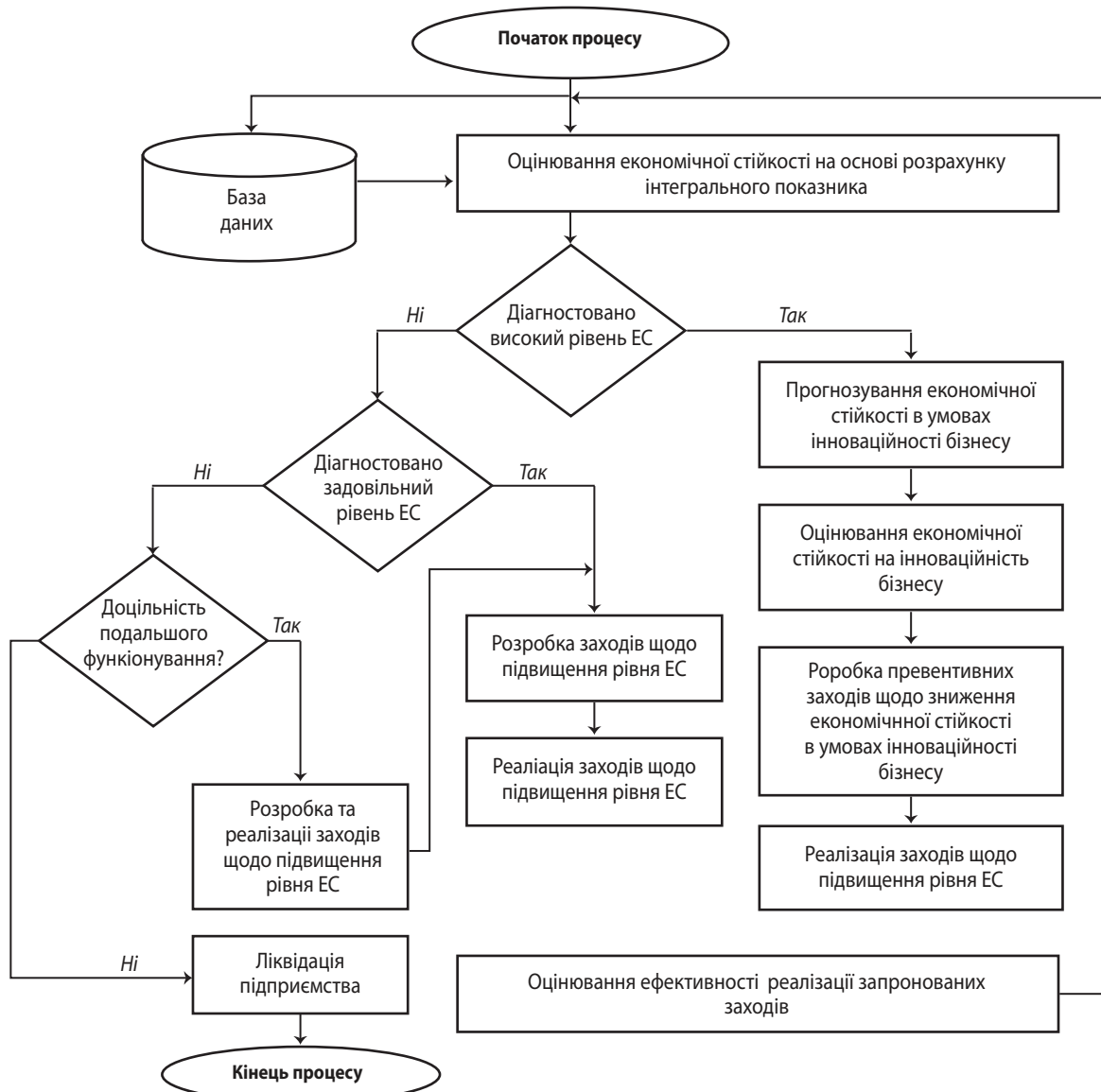

Рис. 3. Алгоритм процесу оцінки економічної стійкості підприємств транспортної галузі

Джерело: укладено автором

найважливіших моментів під час проведення комплексного аналізу. При обґрунтуванні вибору показників необхідно враховувати їхній безпосередній вплив на економічну стійкість.

Пропонується для об'єднання розрізаних показників підприємства використовувати один із методів факторного аналізу, а саме метод головних компонент (МГК), за допомогою якого доцільно здійснити визначення вагових коефіцієнтів показників, що характеризують складові економічної стійкості. Метод головних компонент здатен виявити достатню кількість характерних факторів при аналізі економічної стійкості підприємства, не потребує попереднього відбору груп елементарних ознак, не містить суб'єктивної оцінки, має просту логічну конструкцію.

У результаті розрахунку на основі МГК з використанням пакета Gretl 1.7.1 одержано зважені коефіцієнти рівнянь інтегральних показників за кожною складовою економічної стійкості підприємства.

Інтегральний показник рівня економічної стійкості підприємства пропонується розраховувати за такою формулою (1):

$$I_{EC} = a_1 \times I_{BTC} + a_2 \times I_{\Phi EC} + a_3 \times I_{KC} + a_4 \times I_{OEC}, \quad (1)$$

де I_{EC} – інтегральний показник рівня економічної стійкості підприємства;

I_{BTC} – інтегральний показник рівня виробничо-технологічної складової;

$I_{\Phi EC}$ – інтегральний показник рівня фінансово-економічної складової;

I_{KC} – інтегральний показник рівня кадрової складової;

I_{OEC} – інтегральний показник рівня організаційно-економічної складової;

a – вагові коефіцієнти.

Кількісний аналіз та якісна оцінка рівня економічної стійкості підприємств транспортної галузі, що здійснюєть-

ся з використанням шкали Харрінгтона, дозволяють визначити таке (рис. 4).

Спостерігається стабільно низький рівень фінансової безпеки на ДХЛ «ІНТЕРНЕТНА УКРАЇНА» (інтервал значень – 0,3874 – 0,4628), ТОВ «ІНТЕР ТРАНС ЛОДЖІСТИК» (інтервал значень – 0,4233 – 0,4640), що є небезпечно для подальшого функціонування та може неминуче і невідворотно призвести до повної її втрати, але у 2019 р.

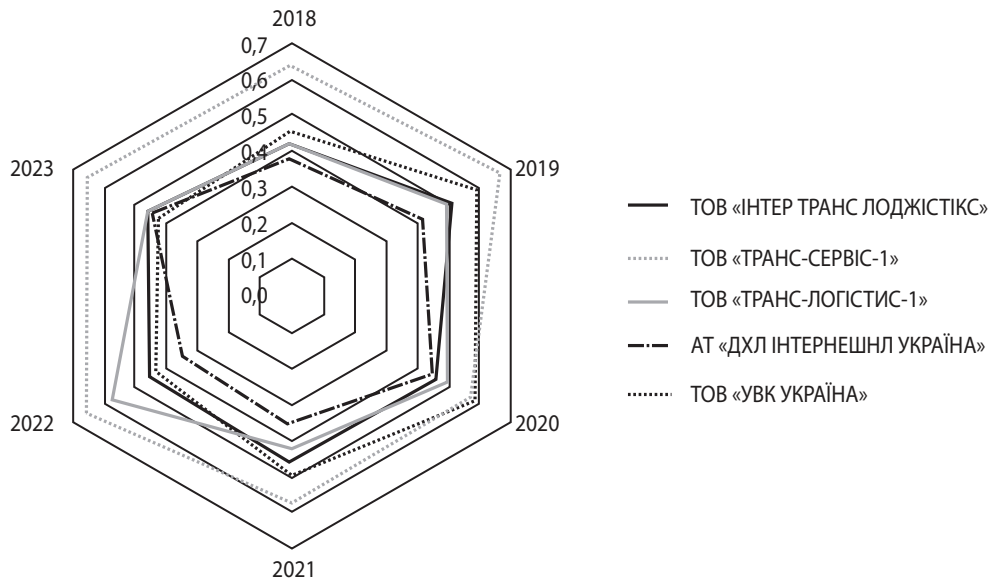

Рис. 4. Інтегральний показник економічної стійкості транспортних підприємств за 2018–2023 рр.

Джерело: укладено автором

Стабільно середній рівень фінансової безпеки має ТОВ «ТРАНС-СЕРВІС-1» (інтервал значень – 0,5842 – 0,6739), динаміка коливання є незначною. Підприємство функціонує, але не має достатньо ресурсів для подальшого розвитку. Зниження значення показника призведе до загрози стати банкрутом, проте при зростанні – перейде до сталого розвитку.

Висновки. Інновації дозволяють підприємствам адаптуватися до змін ринку, створювати нові продукти та послуги, підвищувати ефективність виробництва і, як результат, забезпечувати стабільний прибуток. Інноваційність бізнесу, яка базується на постійному розвитку та впровадженні нових технологій, має особливі можливості для поєднання економічної стійкості та соціальної відповідальності шляхом створення нових робочих місць, розробки технологій, які мінімізують негативний вплив на навколишнє середовище, що сприяє розвитку економіки та підвищенню рівня життя населення.

Підприємства які поєднують досягнення економічної стійкості, інноваційність бізнесу і соціальну відповідальність, забезпечують довгостроковий розвиток і сприяють розвитку суспільства в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ареф'єв С. О. Концептуальний підхід до формування адаптивного управління на підприємстві. *Вісник Київського на-*

підприємство має середній рівень економічної стійкості, що є позитивною тенденцією.

Слід зазначити, що у 2018 р. такі підприємства, як ТОВ «ІНТЕР ТРАНС ЛОДЖІСТИК», ТОВ «УВК УКРАЇНА», ТОВ «ТРАНС-ЛОГІСТИК», мають низький рівень економічної стійкості, що є критичною зоною небезпеки, з'являються ознаки незворотної динаміки показників ефективності функціонування підприємства.

ціонального університету технологій та дизайну. *Серія Економічні науки.* 2018. № 6 (129). С. 85–94.

DOI: <https://doi.org/10.30857/2413-0117.2018.6.8>

2. Ареф'єв С. О., Васюткіна Н. В., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування організаційно-економічного механізму підвищення економічної стійкості підприємства в питаннях управління об'єктами інтелектуальної власності. *Український журнал прикладної економіки та техніки.* 2024. Т. 9. № 1. С. 296–301.

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-50>

3. Ареф'єва О. В., Коваленко Н. В., Андрієнко М. М. Інтелектуальний потенціал як основний чинник інноваційного розвитку підприємства. *Економічний вісник Дніпровської політехніки.* 2023. Вип. 1 (81). С. 157–163.

DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/81.157>

4. Бірбіренко С. С., Орлов В. М., Мокруха Н. М. Антикризове управління як інструмент забезпечення економічної стійкості підприємства в умовах пандемії COVID-19. *Економіка та суспільство.* 2021. Вип. 33.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-72>

5. Малярець Л. М., Смолякова О. М. Оптимізація значень показників економічної стійкості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки».* 2015. № 1. С. 11–22.

6. Пілецька С. Т. Сутність економічної стійкості та її взаємозв'язок з кризовими процесами на підприємстві. *Бізнес Інформ.* 2014. № 5. С. 286–290.

7. Пілецька С. Т., Лункіна І. Ю. Стратегічно орієнтований економічний потенціал підприємства. *Економіка. Фінанси. Права.* 2022. № 9/1. С. 17–23.

DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2022.9\(1\).4](https://doi.org/10.37634/efp.2022.9(1).4)

8. Прохорова В. В., Чобіток І. О. Організаційно-управлінське забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів на підприємстві в умовах цифровізації. *Бізнес Інформ*. 2021. № 1. С. 279–285.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-279-285>
9. Сабадаш Л. О. Уточнення змістовної сутності економічної стійкості підприємства в сучасних умовах. *Управління розвитком*. 2018. № 2. С. 74–80.
10. Скриньковський Р. М., Максимчук Я. С., Харук К. Б. Діагностика економічної стійкості підприємства і роль інформації та комунікації в контексті стійкості динамічної рівноваги, функціонування і розвитку. *Проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 162–168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2015_3_23
11. Хаустова В. Є. Диверсифікація і інтеграція як форми забезпечення стратегічних орієнтирів управління розвитком підприємств. *Бізнес Інформ*. 2020. № 12. С. 482–494.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-482-494>
12. Яковенко С. Л., Власенко Т. Ю. Ефективне управління економічною стійкістю підприємства – запорука успішного бізнесу. *Регіональна економіка та управління*. 2018. № 2 (20). С. 102–105.
13. Ястремська О. М., Ястремська О. О. Поняття економічної стійкості підприємства та її кількісне оцінювання. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 220–230.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-220-230>
14. Arefieva O. V., Safonik N. P., Kryvenko Ye. A. Factory innovatsiynoho rozvytku systemy materialno-tekhnichnoho zabezpechennia pidpriemstva v umovakh neotekhnolohichnoho vidnovlennia. *Modern Economics*. 2021. No. 30 (2021). P. 13–20.
DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-02)
15. Kaplan R. S., Norton D. P. *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Harvard Business School Press : Boston, MA, 1996.
16. Khanin S., Dergaliuk M., Arefieva O., Murashko M., Nusinova O. Organizational-Economic Mechanism of Providing Sustainability of the Region's Development Based on the Impact of the Potencial-Forming Space in Conditions of the Creative Economy Formation. *IJCSNS Science and Network Security*. 2022. No. 22 (2). P. 348–356. URL: http://paper.ijcsns.org/07_book/202202/20220244.pdf
17. Korytko T., Piletska S, Arefieva O, Pidhora Ye, Pryimakova Yu. Formation of organizational and economic mechanism of motivation of increase of investment activity of the enterprise. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. Vol. 4 (35). P. 418–425.
DOI: 10.1088/1755-1315/628/1/012042
18. Kuzior A., Arefiev S., Poberezhna Z. Informatization of innovative technologies for ensuring macroeconomic trends in the conditions of a circular economy. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2023. Vol. 9 (1). P. 10–20.
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2023.01.001>
19. Piletska S., Arefiev S. The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. *Journal of corporate responsibility and leadership*. 2020. Vol. 7. Issue 4. P. 43–58. URL: <http://jcr.l.umk.pl/journal/archive>
- Kyivskoho natsionalnoho universytetu tekhnolohii ta dizainu. Seriya: *Ekonomichni nauky*, no. 6(129) (2018): 85–94.
DOI: <https://doi.org/10.30857/2413-0117.2018.6.8>
- Arefiev, S. O. et al. "Formuvannia orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu pidvyshchennia ekonomichnoi stiiikosti pidpriemstva v pytanniakh upravlinnia ob'ektyami intelektualnoi vlasnosti" [Formation of an Organizational and Economic Mechanism for Increasing the Economic Sustainability of the Enterprise in Matters of Intellectual Property Management]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniki*, vol. 9, no. 1 (2024): 296–301.
DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-50>
- Arefieva, O. V., Kovalenko, N. V., and Andriienko, M. M. "Intelektualnyi potentsial yak osnovnyi chynnyk innovatsiynoho rozvytku pidpriemstva" [Intellectual Potential as the Main Factor in the Innovative Development of an Enterprise]. *Ekonomichnyi visnyk Dniprovskoi politekhniki*, no. 1(81) (2023): 157–163.
DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/81.157>
- Arefieva, O. V., Safonik, N. P., and Kryvenko, Ye. A. "Faktoiry innovatsiynoho rozvytku systemy materialno-tekhnichnoho zabezpechennia pidpriemstva v umovakh neotekhnolohichnoho vidnovlennia" [Factors of Innovative Development of the Enterprise's Material and Technical Support System in Conditions of Neo-technological Renewal]. *Modern Economics*, no. 30(2021) (2021): 13–20.
DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-02)
- Birbirenko, S. S., Orlov, V. M., and Mokrukha, N. M. "Antykrizove upravlinnia yak instrument zabezpechennia ekonomichnoi stiiikosti pidpriemstva v umovakh pandemii COVID-19" [Anti-crisis Management as a Tool for Ensuring the Economic Stability of an Enterprise in the Context of the COVID-19 Pandemic]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 33 (2021).
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-72>
- Kaplan, R. S., and Norton, D. P. *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Boston, MA: Harvard Business School Press, 1996.
- Khanin, S. et al. "Organizational-Economic Mechanism of Providing Sustainability of the Region's Development Based on the Impact of the Potencial-Forming Space in Conditions of the Creative Economy Formation". *IJCSNS Science and Network Security*. 2022. http://paper.ijcsns.org/07_book/202202/20220244.pdf
- Khaustova, V. Ye. "Dyversyfikatsiia i intehratsiia yak formy zabezpechennia stratehichnykh oriyentyriv upravlinnia rozvytkom pidpriemstv" [Diversification and Integration as the Forms of Ensuring Strategic Guidelines for the Enterprise Development Management]. *Biznes Inform*, no. 12 (2020): 482–494.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-482-494>
- Korytko, T. et al. "Formation of organizational and economic mechanism of motivation of increase of investment activity of the enterprise". *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, vol. 4 (35) (2020): 418–425.
DOI: 10.1088/1755-1315/628/1/012042
- Kuzior, A., Arefiev, S., and Poberezhna, Z. "Informatization of innovative technologies for ensuring macroeconomic trends in the conditions of a circular economy". *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, vol. 9 (1) (2023): 10–20.
DOI: <https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2023.01.001>
- Maliarets, L. M., and Smoliakova, O. M. "Optymizatsiia znachen pokaznykiv ekonomichnoi stiiikosti pidpriemstva" [Optimization of the Values of Indicators of Economic Sustainability of the Enterprise]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 1 (2015): 11–22.
- Piletska, S. T. "Sutnist ekonomichnoi stiiikosti ta yii vzaiemozviazok z kryzovymy protsesamy na pidpriemstvi" [Essence of

Economic Sustainability and its Relation with Crisis Processes at an Enterprise]. *Biznes Inform*, no. 5 (2014): 286-290.

Piletska, S. T., and Lunkina, I. Yu. "Strategichno oriietovanyi ekonomichniy potentsial pidpriemstva" [Strategically Oriented Economic Potential of the Enterprise]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, no. 9/1 (2022): 17-23.

DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2022.9\(1\).4](https://doi.org/10.37634/efp.2022.9(1).4)

Piletska, S., and Arefiev, S. "The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity". *Journal of corporate responsibility and leadership*. 2020. <http://jcrf.umk.pl/journal/archive>

Prokhorova, V. V., and Chobitok, I. O. "Orhanizatsiino-upravlinske zabezpechennia reinzhynirynhu biznes-protseviv na pidpriemstvi v umovakh tsyfrovizatsii" [The Organizational and Managerial Provision of Business Processes Reengineering at Enterprise in the Conditions of Digitalization]. *Biznes Inform*, no. 1 (2021): 279-285.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-279-285>

Sabadash, L. O. "Utochnennia zmistovnoi sutnosti ekonomichnoi stiikosti pidpriemstva v suchasnykh umovakh" [Clarification of the Substantive Essence of the Economic Sustainability of an Enterprise in Modern Conditions]. *Upravlinnia rozvytkom*, no. 2 (2018): 74-80.

Skrynkovskyi, R. M., Maksymchuk, Ya. S., and Kharuk, K. B. "Diahnostyka ekonomichnoi stiikosti pidpriemstva i rol informatsii ta komunikatsii v konteksti stiikosti dynamichnoi rinvovahy, funktsionuvannia i rozvytku" [Diagnostics of the Enterprise Economic Security and the Role of Information and Communication in the Context of Sustainability of Dynamical Equilibrium, Operation and Development]. *Problemy ekonomiky*. 2015. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2015_3_23

Yakovenko, S. L., and Vlasenko, T. Yu. "Efektyvne upravlinnia ekonomichnoiu stiikistiu pidpriemstva - zaporuka uspishnoho biznesu" [Effective Management of the Economic Sustainability of an Enterprise Is the Key to a Successful Business]. *Rehionalna ekonomika ta upravlinnia*, no. 2(20) (2018): 102-105.

Yastremska, O. M., and Yastremska, O. O. "Poniattia ekonomichnoi stiikosti pidpriemstva ta yii kilkisne otsiniuvannia" [The Concept of Economic Sustainability of Enterprise and Its Quantitative Assessment]. *Biznes Inform*, no. 11 (2020): 220-230.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-220-230>

Стаття надійшла до редакції 05.12.2024 р.

Статтю прийнято до публікації 20.12.2024 р.

■